

ACC. N:R M. 15360 : 1-4.

Landskap: Skåne Upptecknare: Frans Martinsson, Brantevik
Härad: Järvestad Berättare: " " "
Socken: Ö. Köbbehöv Berättarens yrke: f. d. lantbrukare
Uppteckningsår: 1961 Född år 1877 i Ö. Köbbehöv

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Julgransen. s. 1-4.
(Secken a° sid. 4.)

76. 6. 17

18/2-61

Julgranen

ACC. N:R M. 15360: /.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

De 2 första frågorna ska jag försöka, om det är möj-
ligt, att renare besvara.

Under mina skolar började man i ett och an-
nat hem med julgran och jag tror att det var i mitt
föräldrakem, som jag såg den första julgranen. Jul-
granen stod ute till julaftonsdagen, då den togs
in på f. m. och så började man kläda den omedel-
bart och detta ville barnen, under mors uppsigt,
gärna vara med om. Granen skulle vara välvärd med
hög toppspira, hällre yvig än glas, hällre med fina barr
än grova. På den tiden köptes granar av någon person
som ägde någon grandunge och som företog galling
av densamma. Nu forglöras julgranar. I gammal tid
sattes julgranen i en träfot gjord som ett kors van-
ligtvis överklädd med kutört papper. Numera
användas vattenbehållare av plåt. I granen hade
man både vita och kutörta ljus för övrigt var den prydd
med pepparsgirlander, pepparkaks-guttar och av fin

JPC 17

1

de bakada julagubbar, målade med röda streck till ögon, näsa och röda knappar på rocken, mycket 2) med alla nationers flaggor, bomull och glittertrådar.

I toppen hade man julstjärnan, eller svenska flaggan. Ljushållare kunde förekomma av mycket enkelt slag ex. man tog några mötter av större slag skar av nästan halva skalet, tog ut kärnan, gjorde hål i ^{botten} och stack i ståltråd till att fästa skalet på granens grenar och satte så ljus i skalet. Men man använde ju också samtidigt köpta ljushållare som vore vackrare än de som nu användas. Några modeller av de gamla ljushållarna har jag inte kvar längre. Blans prydnaderna i granen kunde förekomma något av familjemedlemmarnas halsband eller armband eller någon annan prydnadssak som ansågs lämplig. Julgran Prydnaderna gömdes från år till år i särskild förvaringskartong. Prydnaderna kunde också utgöras av någon av barnens leksaker.

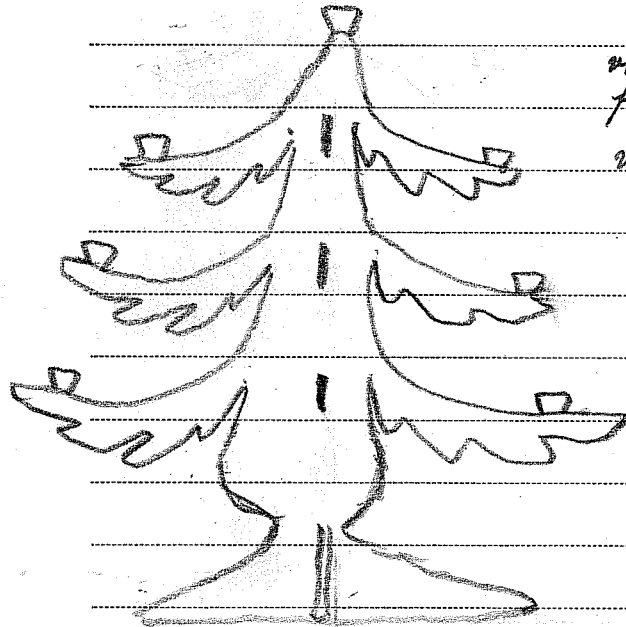
3
Någon bestämd regel att det skulle dansas kring granen, var det inte, men det kunde förekomma.

Julgranensplundring förekom inte i mitt hem.

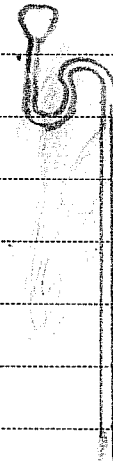
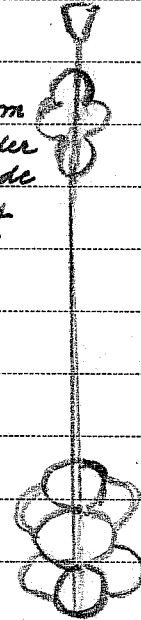
Några dagar efter Knut brukade man taga ut granen. Men det fanns hem där granen i kallt fick stå inne till långt ut i februari, och nu för någon vecka sedan voro vi kyrkorådet kallade till sammanträde i församlingens prästgård och blevo bjudna på kaffe kring en frisk och stälalande julgran. Sedan julgranen tagits ut och lockat en lid, eldade man upp den. Om det fanns konstgjorda julträd före granarnas lid känner jag inte till. Men under krigsåren fanns det ett slags julträd som bordsprydnader. De voro skurna i en 30 cm. höga en 10 cm. breda och en cm tjocka träskivor, och voro målade i granens färg. Ute på grenspeken satt små koppa i vilka kunde sättas ljus. Ländor med en ritning av de samma.

Julemar vid dörrarna under julen förekommer
nog i skogsbygden, men på stället lägges gra-
negrenar framför trappan i juletid.

Konstgjort lysarmat julträd

Bleckskivor som
var försilvade eller
färgade, skinnade
vackert i ljuset

I denna
vinnetten
hängdes ljus-
hållaren på
granens gren